

Jelenits István: Minden lehetséges? Az is, hogy Jézus pártus hercegnek született?

Új Ember, 2000. augusztus-szeptember

(1.)

Nem tudom, van-e jó magyar szó annak a mindennapos lélektani ténynek a megjelölésére, amelyet kompenzációnak szoktunk nevezni. Szegénységben élő, kényszerű megvettetést viselő emberek gyakran, tán törvényszerűen termelnek ki magukban valamit, amivel önérzetüket megtámogathatják. Többnyire egy lassan felnövekvő álmod, emlékeket, amelyekbe sok-sok önáltatás vegyül. Ha már koldusruhában kell járnunk, miért ne viselnénk azt úgy, mint mesebeli királyfiak?

Ha egy-egy nehéz sorsú embernek szüksége van ilyen önáltató vigasztalásra, még inkább rászorulhatnak ilyesmire nagyobb közösségek: népek, nemzetek. Gondolom, hogy például a románok sok évszázados szegénységük, peremre vetettségük emlékeit próbálták önkéntelenül ellensúlyozni a dákoromán elmélettel, amely nemcsak Erdély őslakosainak tünteti fel őket, hanem szorosán odakapcsolja közösségüket a római történelemhez.

A magyarság a huszadik században élt át sok nagy megaláztatást. Trianont, a második világháborút követő évtizedek presztízszvesztését, hisz hányszor kellett hallanunk, hogy Hitler utolsó csatlósai voltunk. Az idegen országokban, kisebbségi sorsban élő magyarok nemzeti öntudatát naponta megtépázta (ha egyáltalán lehet erről múlt időben írni) az iskoláztatás, a tömegkommunikáció. De valószínű, hogy azoknak is sok megaláztatásban volt részük, akik több, egymást követő rajban Nyugatra mentek, s a szétszórásban kerestek helyet maguknak, családjuknak.

E történelmi traumák kompenzációjaként értelmezem én azt a mítoszt, amely egyre több érdeklődésre, elfogadásra talál a közvéleményben: a sumér-magyar rokonság gondolatát.

Legújabban e minden tudományos alapot nélkülöző eredetmondának hitbéli, vallási vonatkozása is támadt. Megjelennek olyan könyvek, amelyek azt állítják: sumér ágon Jézust is magyarnak vallhatjuk. Merthogy ő nem zsidónak született, e népnek csak annyi köze volt hozzá, hogy ők feszítették keresztre.

Ennek az itt-ott már korábban is megfogalmazott gondolatnak most tekintélyes külsejű kötet igyekszik népszerűséget szerezni: Badiny Jós Ferenc: Jézus Király a pártus herceg című írása. A kötet fedőlapján a turini lepel alapján készült Jézus-arc látható. A könyv Budapesten jelent meg, 1998-ban, az Ősi Örökségünk Alapítvány kiadásában. Erről a kötetről szólnak következő kritikái jegyzeteim.

A szerző nem akármilyen vállalkozásba fog: kétezer éves köztudatot igyekszik megrendíteni. Legalábbis Saultól, Szent Páltól fogva az egész kereszténységet egy hatalmas maffiának állítja be, amely nemcsak nem őrzi hűségesen, hanem egyenesen meghamisítja Jézus alakját, tanítását. Azzal, hogy az Ószövetség beteljesítőjének mondja, pedig ő éppen azért jött közénk, hogy a zsidók Jehovája helyett a sumérok által már régóta tisztelt mennyei Atyát ismertesse meg

velünk. A kettős millennium idejére éppen jó leckéket kínál: vizsgáljuk át, mit hozott a kereszténység, és mit jelent a magyarság történetében Szent István, aki a tisztább, sumér örökségtől elfordította e népet, s ennek a hamis hagyománynak szolgáltatta ki.

Mindebben a nem közönséges méretű vállalkozásban a szerző nem hivatkozik semmilyen újonnan feltárt forrásra, eddig ismeretlen régészeti anyagra. Annak a tudománynak az ismeretanyagából meríti érveit, amelynek közmeggyőződését mindenestül elutasítja. Könyvéből az derül ki, hogy a tulajdonképpeni forrásokkal nincs személyes kapcsolata. Adatait mindig másodkézből idézi, feldolgozott szakirodalma nagyon hézagos.

Hogyan bánik azokkal a szakkönyvekkel, amelyekből hivatkozási alapját összegyűjti?

Többször utal a *The Interpreters Dictionary of the Bible*-ra (Abingdon Press, New York, 1962). Ez a 4 + 1 kötetes szótár a biblikus tudományban elismert, általánosan megbecsült szakmunka. Tegyük egy próbát, hogyan használja a könyv szerzője!

A mű 266. oldalán arról olvasunk, hogy Sault elűzték Antiochiából, s ott megerősödött a péteri egyház, amelynek első püspöke Péter volt. Innen idézzük a szerzőt:

Az úrvacsora szertartásos vételét igazolja az ún. antiochiai kehely. Képét itt bemutatom. 1910-ben találták meg Antiochiában. Ezüstből készült, két részből, belsőből és külsőből tevődik össze. A szakvélemény megállapítása szerint a belső kehely az, amit Jézus használt az utolsó vacsorán és ez be van helyezve egy külső borítót képező ezüst kehelybe, mely az első évszázad második felében készült.

Jézus van rajta ábrázolva és tizenegy apostola és közöttük többször látható a szent sólyom. (G. A. Eisen: *The Great Calice of Antioch*, 1923.) A képet átvettem a szótár 142. oldaláról, ahol úgy minősítik, hogy: A kehely értékes darabja a közel-keleti művészetnek. (Nem nevezi jew-christian alkotásnak.) A kehelyt valamelyik kolostorban őrzik New York államban.

Az említett szótárban megkerestem az idézett szócikket. Érdekes teljes terjedelmében közölnünk:

Antiochiai kehely. A keresztény művészet sokat vitatott darabja, állítólag 1910-ben bukkantak rá Antiochiában, vagy legalábbis Szíriában. Három részből áll: egy mintázatlan belső csészéből, egy külső, aranyozott, áttört burokból és egy tömör talapzattól. Ez mind ezüstből van. Az áttört burok belső szegélyét egy rozettakör képezi, alatta az áttört szerkezet szőlővesszőkből áll, madarakat, egyéb állatokat és tizenkét ülő alakot ábrázol. Ezek két csoportot alkotnak, mindegyikben egy központi alak található, körülötte öt másikkal. A csésze egy kissé deformálódott, emiatt az ezüst megrepedt. A kehely most New York Cityben van, a Cloistersben. (Ez egy közismert múzeum. J. I.)

Sokat vitatkoztak arról, hogy mikor alkothatták. Az első hat századból egy sincs, amelyet ne vettek volna gyanúba. (Azt a szélsőséges nézetet, hogy a kehely modern ötvösmű, egyértelműen megcáfolták.) G. A. Eisen azt állította, hogy a belső csészét Jézus használta az utolsó vacsorán. A külső burkot az első század második felére datálta, legvalószínűbbnek azt tartotta, hogy a hatvanas évekből való. Az alakokról azt tartotta, hogy az egyik csoport az ifjú Jézus a négy

evangélistával és János testvérével, Jakabbal, a másik a feltámadott Jézus és az újszövetségi levelek írói: Péter, Pál, Jakab, Júdás és Péter testvére, András. Az ókeresztény művészetnek csaknem minden szakértője elveti ezt a nézetet. Ez az értelmezés olyan érdeklődést vél fölfedezni a műben, amely a portréalkotás irányába mutat, ez azonban az Újszövetségtől teljesen idegen. Másrészt abból indul ki, hogy az Újszövetség könyveit a hagyomány által megnevezett szerzők írták, s az újszövetségi könyvek kánona lényegét tekintve már összeállt 64 körül. Ezek a föltevésék megalapozatlanok. A kehely a negyedik vagy az ötödik századból származhat. Az alakok valószínűleg Krisztust és tíz apostolt vagy szerzőt ábrázolnak az Újszövetségből. A tárgy az ókori közel-keleti keresztény művészet jeles emléke.

Ez után következik a szócikk bibliográfiája.

Jól látható, hogy Badiny Jós Ferenc azt emelte ki ebből a lexikoncikkéből, amit saját elméletébe be tudott illeszteni. Csakhogy maga a lexikoncikk ezt az értelmezést teljesen meghaladott, tarthatatlan elképzelésként közli, bizonyítékokat is hoz fel ellene. Aki így állít szakirodalmi hivatkozásokat saját elmélete mögé, abban nemigen bízhatunk!

Az összevetés értékelésében jelentéktelennek látszó kérdés: hogyan lettek a lexikonban szereplő madaraktól Badiny Jós könyvében éppen sólymok. Később derül ki, hogy azért, mert Badiny Jós szerint Jézus Urunk legrégebb szimbóluma nem a kereszt, sem a feszület, hanem a szárnyát széttáró, repülésre lendülő szent sólyom, a Pártus Birodalom TURUL madara. (273. oldal) A szerző néhány századot merészen átugorva mindjárt érvel is: Ezt megerősíti a már kései, Kr. u. 7-8. századbeli és az írországi kereszténység ereklyéjét képező sólyom is... (Bemutatom ezen oldal alsó képén. Ez a sólyom az írek hiedelme szerint Keresztelő Szt. János szimbóluma... Mintha közelednénk a János-evangéliumból idézett szöveghez. Ahhoz a valósághoz, hogy Keresztelő Szent János valóban sólyom látta a Szentlelket Jézus Urunkra leszállni, és vállán megnyugodni. Ugyanis ha galamb lett volna, amint az átfésült szöveg írja, az írek is galambnak jelképeznék Keresztelő Szent Jánost. (uo.)

Eddig a meglepő idézet. Az az elgondolkodtató benne, hogy egy olyan közismert ír madárképet értelmez, amely nem a Keresztelőnek, hanem a negyedik evangélium írójának (hagyományosan: Szent János apostolnak) a jelképe, vagyis nem sólyom, hanem sas, nem is Krisztus-ábrázolás, ahogyan nem az a másik három evangélistát jelképező ember-oroszlán-tulok sem, és legkevésbé sincs köze Jézus keresztségének jelenetéhez. Ha Badiny Jós odalapozott volna a keze ügyében lévő *Interpreters Dictionary*nek a keresztábrázolásokról szóló szócikkéhez, meggyőződhetett volna arról, hogy bizony az ilyen kétesen gyanúba vehető sólyomábrázolásoknál sokkal, de sokkal korábbiak és gyakoribbak a keresztény világban a kereszték, sőt a feszületek. Legelőször is az az emlékezetes gúnyrajz, amelyen egy keresztre feszített számmal találkozunk. Így gúnyolták már az első században azokat a keresztényeket, akik bizony nem sólyomban keresték Krisztus Urunk jelképét, hanem a Megfeszítettről tettek hitvallást, akár az életük árán is.

Álljunk meg itt egy szóra! Ha egy kereskedő vásárol egy vagon konzervet, átvételkor próbaképpen felbont belőle egyet-kettőt, s ha azokat romlottnak találja, megtagadja az egész rakomány átvételét. Mi sem érünk rá arra, hogy egy több száz lapos könyv minden hivatkozását ellenőrizzük. Magam tovább próbáltam, mindenütt hasonló képtelenségekbe botlottam.

(2.)

Az Új Ember előző számában már bemutattuk, hogyan bánik Badinyi Jós Ferenc azzal a szakirodalommal, amelyre hivatkozik. Felületesen idéz, sokszor egyenest kiforgatja a szaktekintélyek állításait. Nem próbál igazán tanulni tőlük, mindenáron saját előfeltevéseit igyekszik igazolni szavaikkal. Egészen önkényesen közeledik a Bibliához is. Nézzünk erre is néhány példát!

Újra és újra azt állítja, hogy a zsidók nemzeti Istenüktől, a kegyetlen Jehovától azt a parancsot kapták, hogy irtsanak ki mindenkit, aki nem az ószövetség szerint való. A könyv 206. oldalán, de máshol is, ennek az állításnak bizonyítására a Teremtés könyvéből idéz egy mondatot: A körülmetéletlen férfi pedig, aki körül nem metélteti az ő férfi testének bőrét, az ilyen lélek kivágatik az ő népe közül, mert felbontotta az én szövetségemet (17,14). Csakhogy ez a mondat nem bizonyítja Badiny tételét; nem is azt jelenti, amit ő kiolvas belőle. Elsősorban a kivágatik nem azt jelenti, hogy meg kell ölni, hanem azt, hogy ki kell a népből taszítani. Másrészt ez a törvény nem arra ad utasítást, hogy a zsidók hogyan bánjanak a nem zsidókkal (azokat nem taszíthatnák ki maguk közül, hiszen nem is tartoznak közéjük; azokról nem lehetne azt mondani, hogy felbontották a Jahvéval kötött szövetséget). Egészen nyilvánvaló, hogy a törvény szerint azt az Ábrahám véreből való férfit kell így megbüntetni, aki bár zsidónak született nem vállalja a körülmetélést.

Azt meg éppen tréfának vélem, hogy a szag szó Badiny szerint fejet jelenthetett. Talán csak nem a fejtől büzlik a hal közmondásra gondol?

Badiny Jós mindenáron azt szeretné elhíttetni velünk, hogy Galileában csupa sumér eredetű pártus élt. Az Interpreters Dictionaryre hivatkozva történetiellenek mondja az evangéliumok állítását, miszerint Jézus „a galileai zsinagógákban tanított”. Csakhogy ez a szótár sehol sem állítja, hogy „Galileában csak a Kr. utáni második századtól épülnek zsinagógák”. Pontosan azt írja: „A Galileai-tó környékén végzett ásatások több ottani város zsinagógáját feltárták. Leghíresebb közülük a fehér kövekből való kafarnaumi, amely kb. 200-ban épült Kr. után. A Capernaum címszó alatt ugyanez a szótár ugyanerről a zsinagógáról azt is megállapítja, hogy valószínűleg egy régibb zsinagóga helyén épült. Érdemes ezzel a kérdéssel kapcsolatban H. Bardtke könyvére utalni. Ő ír arról, hogy a második század végén a júdeai felkelések leverése és az őket követő megtorlások után Júdeából sokan Galileába menekültek, így megnőtt a települések lélekszáma, nagyobb zsinagógákra volt szükség. Sok vagyonos család is költözött oda, ezért futotta arra is, hogy messziről hozassanak szép és drága köveket díszes épületek felépítésére: így épült fel fehér mészkőből a kafarnaumi zsinagóga is (Bibel, Spaten und Geschichte Leipzig, 1973). Galileában Jézus idejében éltek pogányok, akiknek őseit az asszírok telepítették oda. A lakosság többsége azonban zsidó vallású volt. Bizonyára voltak zsinagógaik, nagy ünnepeken elzarándokoltak Jeruzsálembe.

Badiny Jós azt állítja, hogy bármit mondanak az evangéliumok, sem Jézus, sem a Keresztelő nem lehetett zsidó származású. Miért nem?

Badiny Jós azt állítja, hogy bármit mondanak az evangéliumok, sem Jézus, sem a Keresztelő nem lehetett zsidó származású. Miért nem? Máté evangéliumából olvashatjuk, hogy Heródes Antipas egyszerűen elfogatta, tömlöcbe vetette Jánost, aztán pedig minden ítélet nélkül lefejeztette. Ha János zsidó lett volna, ezt nem tehetné volna vele, mert a jeruzsálemi zsinagóga

törvénye szerint zsidót halálra ítélni nem lehet. Ítélet nélkül még börtönbe sem vethető a júdeai zsidó állampolgár (207. oldal). Másutt ugyanígy érvel Badiny Jézus nem zsidó eredete mellett: Ha zsidó lett volna, nem szögezték volna keresztre. Ugyanis a történelemben egyetlen zsidó sincs, akit keresztre feszítéssel végeztek volna ki. Ezt a módszert csak a nem zsidóknak kivégzésekor gyakorolták (200. oldal). Ugyan honnan gondolja mindezt a tudós szerző? Be kár, hogy ezeken a fontos helyeken nem hivatkozik semmilyen ellenőrizhető történelmi forrásra! Mit ért azon, hogy a jeruzsálemi zsinagóga törvénye szerint? Nekünk eszünkbe jut Josephus Flavius, aki A zsidók története XIII. fejezetében arról ír, hogy a Haszoneusok közül való Alexander Jannaeus, aki Kr. e. 103-tól 76-ig uralkodott, nagy nehézségek árán tudott hatalomra jutni. Legveszedelmesebb ellenfelei a farizeusok voltak (később ugyanehhez a felekezethez tartozott Josephus Flavius is). A szírek segítségével törte meg ellenállásukat. Amint trónra került, szörnyű bosszút állt rajtuk. Foglyai közül nyolcszázat keresztre feszített, s mielőtt még ott meghaltak volna, szemük láttára lemészároltatta előtük asszonyaikat és gyermekeiket. A keresztre feszítés valóban nem zsidó büntetés, ez azonban nem azt jelenti, hogy zsidókat nem feszítettek keresztre. Ha zsidók idegen hatalommal szövetkeztek (a Haszoneus uralkodó a szírekkel, Kaifás a római helytartóval, Pilátussal), bizony azok kezére játszották saját véreiket is, s azokat aztán nem védte meg semmi. A zsarnokok még a valóban meglévő törvényeken is túlteszik magukat! De volt-e egyáltalán olyan törvény, amilyenre Badiny hivatkozik? Ami pedig a Keresztelő halálát illeti: maga az Ószövetség többször utasítást ad arra, hogy például azt, aki vallási téveszmét hirdet, ki kell végezni, akár in flagranti is. Nem állítom, hogy Heródes Antipásnak igaza volt, amikor a Keresztelőt kivégeztette, de volt mire hivatkoznia, s abból, hogy lenyakasztatta Jánost, legkevésbé sem következik, hogy az ne tartozott volna a választott néphez.

Egy pártus herceg a pártusok között találhatott volna veszedelmes népszerűsége, Jeruzsálemben legfeljebb kinevették volna.

Épp az ellenkezője igaz annak, amit Badiny állít: Jézust nem feszítették volna keresztre, ha nem lett volna zsidó. Jeruzsálemben, a zsidók húsvéti ünnepén azért kellett halálra adni őt, mert az ünneplő tömegben sokan lelkesedtek érte, Dávid fiaként köszöntötték. Egy pártus herceg a pártusok között találhatott volna veszedelmes népszerűsége, Jeruzsálemben legfeljebb kinevették volna. De minek is ment volna oda, ha nem akart valóban Dávid fiaként fellépni.

*

Badiny Jós gondolatmeneteiben igen fontos szerep jut bizonyos nyelvi (nem akarom azt állítani, hogy nyelvészeti) érveknek. Ezekkel próbálja bizonyítani a sumér-magyar rokonságot. Szakemberek erről már rég megírták a maguk kritikai észrevételeit. Néhány kacagtató, a nyelvtudományban járatlan olvasó számára is tanulságos példát mégis bemutatok. A mű 203. oldalán azt olvassuk, hogy a Pártus Birodalom alapítója az eftalita-hun királynak a fia, aki Ár-Sak nevet vett fel (az Ár=nép, Sak, Sag, Szag= fej, Ár-Sak tehát annyit jelent, hogy a nép feje, a nép vezetője, és ebből ered a mai ország elnevezésünk.) Azt is tudjuk, hogy ezek a hunok azért nevezték birodalmukat Pártus Birodalomnak, mert elpártoltak az ázsiai fehér hunoktól. Nos: ország szavunkról talán a nyelvtudományban járatlanok is tudják, hogy régen uruszágnak hangzott, s az úr szóból származik, úgy, ahogyan a ma használatos uraság is, csak hogy egy úr alá tartozó terület-et jelentett. (Mint például a fejedelemség, királyság stb.) Párt szavunkat viszont latin nyelvekből vettük át, a honfoglalás után. Igazán különös lett volna, ha már az ázsiai

hunok használták volna ezt a szót! Azt meg éppen tréfának vélem, hogy a szag Badiny szerint fejet jelenthetett. Talán csak nem a fejétől bűzlik a hal közmondásra gondol?

De lapozzunk egy lappal előbbre, idézzünk onnan is egy hajmeresztő etimológiát! Vizsgáljuk meg sumir nyelvészeti alapon a Samária kifejezést! Samar=a Babilon környéki ország és nép neve. Ahonnan Kr. e. 763-ban Szancherib asszír király Badiny szerint a sumir származású népeket elvitte, hogy az elhurcolt, kitelepített izraeliták helyébe telepítse őket. De lássuk tovább a szófejtést: A hozzácsatolt ugyanaz, mint a magyar helyhatározói rag: amivel megjelölöm, hogy valaki honnan való. Pl. Budapest-i, Uruk-i, Samár-i, tehát Samárból való. Most tegyük még hozzá a szükséges a betűt. Ez semmi más, mint a sumir határozott névelő, amit a mi ősi sumirnak nevezett, de az ékíratokon Mah-Gar névvel írt népünk nem előre, hanem a szó után tett. Samaria tehát annyit jelent, hogy a Samárból való ország. Eddig az idézet. Ne beszéljünk az i képzőről (ami persze nem helyhatározói rag). De a magyar határozott névelőről talán köztudott, hogy a honfoglalás után alakult ki az az mutató névmásból. Mi köze lehet ehhez egy ötezer évvel ezelőtti állítólagos a-nak, amely a tetejében nem is a névszó elé kerül, hanem annak végéhez tapad? A legmeglepőbb dolog azonban még hátra van: Badiny Jósnek tudnia kellene, hogy Samáriát már jóval az előtt Samáriának nevezték, hogy az asszírok elfoglalták volna. Az 1 Kir 16,24-et még lehet a későbbi történetíró önkényeskedésével magyarázni. De a Samária név szerepel már Ámosznál és Ozeásznál is: nem egyszer, hanem sokszor. Pedig akkor, amikor ők írásaikat összeállították, még nem telepített oda senki idegeneket az Eufrátesz vidékéről.

(3.)

Ha valaki nemcsak bosszankodni akar Badiny Jós szenzációkat ígérő könyvének olvasása közben, olvassa figyelmesen azokat a lapokat, amelyeken a szerző az apokrif evangéliumokat idézi. Ezek közül használható fordításban, teljes terjedelmében közli azt, amelyet a szakirodalom Nikodémus evangéliumaként tart számon (129-140. oldal). A Bibliában járatos olvasó a szövegben ismerős mondatokra talál. Ha visszakeresi őket a Szentírásban, rájön arra, hogy mind a négy kánoni evangéliumból vannak itt idézetek. Pilátusnak ezt az üzenetet küldi a felesége: Ne avatkozz ennek az igazságosnak a dolgába, az éjszaka sokat szenvedtem miatta (Mt 27,19). Jézus vádlóihoz ezzel a mondattal fordul Pilátus: Vigyétek el, és ítéljétek el a ti törvényeitek szerint! Azok így felelnek neki: Nekünk nincs megengedve az, hogy valakit megöljünk. Ezek a mondatok szórul szóra megvannak a negyedik evangéliumban (Jn 18,31). Ott a zsidók válasza világosan arra utal, hogy ők a rómaiaknak való alávetettségük miatt nem hozhatnak halálos ítéletet. Erre a kánoni szövegben nem is tud mit mondani Pilátus; ha halált akarnak Jézusra, azt valóban csak ő mondhatja ki. A Nikodémus-evangélium szerzője azonban másképpen értelmezi a vádlók mondatát; meglepő módon replikázik rá Pilátus: Nektek megtiltotta Isten, hogy öljetek, és nekem nem? Milyen érzékeny lelkiismeretű ember ez a helytartó! S mennyire félreérti nemcsak az evangéliumot, de az Ószövetséget is az apokrif irat szerzője! Hiszen az Ószövetségben valóban ott a tízparancsolat tilalma: Ne ölj! De mellette számos kifejezett törvény arról, hogy a hivatalos bírói testületnek joga, sőt kötelessége halálos ítéletet hozni némely bűnök büntetésére. Ez nyilván nem ellenkezik a ne ölj tilalommal, mert az nem az emberi élet kioltását tiltja, hanem az önbíráskodást, a bosszút. Jobb is volna tán úgy fordítanunk: Ne gyilkolj! Ezt azért érdemes meggondolnunk, mert itt egészen nyilvánvalóvá válik, hogy ki kitől idéz. A kánoni evangélium szövegét félreértette az apokrif irat szerzője, tehát az ő szövege a másodlagos.

Jézus itt is kiáltva hal meg. Utolsó kiáltása szó szerint egyezik azzal, amit Lukács evangéliumában találunk: Atyám, a te kezembe adom lelkemet! A százados szavát is olvashatjuk, majd egy emlékezetes záró megjegyzést: Az egész csődület pedig, akik szemtanúk voltak, melleiket kezdték ütögetni (Lk 23,46-48). Feltámadása után Jézus a galileai Mamlich-hegyen jelenik meg tanítványai előtt, és ilyen szavakkal fordul hozzájuk: Menjetek, és prédikáljátok az egész világon azt, hogy aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az megítéltetik. Ez a mondat pedig Márk evangéliumából került ide (16,16), a folytatásával együtt, amelyet már nem idézek; mégpedig a híres Márk-záradékból, amelyet valamivel később illesztettek a könyv korábban rövidebb szövegéhez.

Egy szó, mint száz: az elfogulatlan olvasó előtt nyilvánvaló, hogy ez az apokrif irat nem a jeruzsálemi zsinagóga jegyzőkönyveinek alapján készült, mint ahogyan Badiny Jós állítja (140. oldal), hanem a már széltében-hosszában ismert kánoni evangéliumokból kiemelt mondatokra épül, azokat egészíti ki a képzeletből eredő, legendás részletekkel. Hol volt már akkor a jeruzsálemi zsinagóga?! A kánoni evangéliumok együttesét a második század elején tarthatta kezében a Nikodémus-evangélium szerzője, Jeruzsálemet pedig már az első század hetvenes éveiben elpusztította a zsidó háború. Ha egyáltalán valamit megmentettek volna a jeruzsálemi zsinagógákból, ugyan miért épp a Jézus halálára vonatkozó jegyzőkönyveket igyekeztek volna a pusztulástól megóvni? Semmi okunk sincs föltételezni, hogy ilyen jegyzőkönyvek egyáltalán valaha is lettek volna!

Badiny Jós nagyon ingatag talajra lép, amikor Jézust illetően inkább az apokrif evangéliumokat fogadja el megbízható történeti forrásnak, mint a kánoni evangéliumokat! Egy másik (gnosztikus) apokrifra hivatkozva azt mondja Jézusról, hogy sohasem volt anyja méhében. Mária ölében a Fény sűrűsödött valami súlytalan gyermektestté, s ezt a nem evilági testet vette aztán karjába a bába. Ez a Fény úgy született, miként a harmat az égből leszáll a földre (119. oldal). Itt nem is lehet igazi megtestesülésről beszélni, s ha Jézus teste nem valódi, nem valóságos a halála sem. Azért nincs is miből föltámadnia, csak vissza kell lépnie fény-létébe, hogy a Lepelből kibontakozzék.

A keresztény magyarságot ezer éve az a hit élteti, hogy Isten Fia egy lett közülünk. Mindegy, hogy melyik nép fiaként, de valóságosan. Mire mennénk azzal, ha valaki meggyőzne arról, hogy magyar anya ringatta, de nem lett valóban ember, hanem csak külsőleg hasonlított ránk, álruhaként öltötte magára az emberség látszatát?

Badiny Jós jó gnosztikusként nem akar Megváltót látni Jézusban, csak egy szokatlanul fényes kinyilatkoztatás hordozójaként tiszteli őt. Megaláznál tartja az emberiségre nézve, hogy azt kellene gondolnunk róla, megváltásra szorul. De ezt a Jézus mégiscsak keresztre feszítették ártatlanul! Ahol az ártatlannak meg kell halnia, ott valaki vétkezik! Talán az volna jó, ha mindenestül a gonosz zsidókra háríthatnánk a Jézus haláláért való felelősséget, mi meg büszkék volnánk rá, hogy fényességében mellé állhatunk? Én jobban szeretek Szent Pállal arra gondolni, hogy Krisztus értem is meghalt. Hogy ártatlanul kiomló vére hangosabban kiált, mint Ábelé (Zsidókhoz írt levél, 12,24), mert nem bosszúért, hanem irgalomért kiált. S nem az emberi nem szégyenét, hanem megbecsültetését látom abban, hogy nagy áron vétettünk meg, Jézus kiomló vére árán.

Badiny Jós nagyon ingatag talajra lép, amikor Jézust illetően inkább az apokrif evangéliumokat fogadja el megbízható történeti forrásnak, mint a kánoni evangéliumokat!

A keresztény magyarságot ezer éve az a hit élteti, hogy Isten Fia egy lett közülünk. Mindegy, hogy melyik nép fiaként, de valóságosan. Mire mennénk azzal, ha valaki meggyőzne arról, hogy magyar anya ringatta, de nem lett valóban ember, hanem csak külsőleg hasonlított ránk, álruhaként öltötte magára az emberség látszatát?